

Wat is azathioprine en waarvoor wordt het gebruikt?

Azathioprine is een geneesmiddel dat van invloed is op het afweersysteem. Het heeft een onderdrukkend effect op de celdeling van ontstekingscellen. Hierdoor kan azathioprine ontstekingen afremmen en de ziekte rustiger maken. Azathioprine wordt voorgeschreven aan patiënten met auto-immuun aandoeningen zoals: sarcoïdose, reumatoïde artritis, systemische sclerose, systemische lupus erythematosus (SLE), polymyositis of na orgaantransplantaties.

De werking van azathioprine is pas optimaal na 6 tot 8 weken inname. Daarom wordt azathioprine in het begin van de behandeling vaak gecombineerd met andere medicatie zoals prednison. Wanneer blijkt dat u goed op het middel reageert kan azathioprine vele jaren gebruikt worden. De dosering van azathioprine wordt in de loop van de behandeling soms gewijzigd.

Hoe wordt azathioprine ingenomen?

- Een tablet bevat 25 of 50 mg azathioprine. Als u azathioprine tijdens of vlak na de maaltijd inneemt, heeft u minder kans op misselijkheid. U dient de tabletten in het geheel door te slikken.
- U mag de tabletten dus niet fijnmaken of erop kauwen.
- Stop niet zomaar met het gebruik. Overleg met uw arts als u wilt stoppen met het gebruik van azathioprine.
- Neem geen dubbele dosis in om een vergeten dosis in te halen. Volg het normale doseringsschema. Als u meer dan één dosis vergeten bent, neem dan contact op met uw arts.

Wat zijn de mogelijke bijwerkingen

Zoals alle geneesmiddelen kan azathioprine bijwerkingen veroorzaken. Ongeveer 15% van de patiënten kunnen bijwerkingen verwachten. Het soort, de frequentie en de ernst van de bijwerkingen hangen af van de dosering en de duur van de behandeling. Maar ook van onderliggende ziekten of gelijktijdige behandelingen.

Meest voorkomende bijwerkingen:

- Stoornissen in de bloedaanmaak door onderdrukking van het beenmerg. Dit komt met name voor in het begin van de behandeling en kan zich uiten in infecties, het spontaan

Azathioprine

optreden van blauwe plekken of bloedneuzen. De arts zal uw bloedaanmaak regelmatig via bloedafname controleren.

- Leverfunctiestoornissen. Hier merkt u meestal niets van. De arts zal uw leverfunctie regelmatig via bloedafname controleren.
- Misselijkheid, braken en gebrek aan eetlust.

Zeldzame bijwerkingen:

- Allergische reacties
- Longontsteking
- Het ontstaan van tumoren na langdurig gebruik van immunosuppressiva is als zeldzame bijwerking beschreven, vooral als de huid aan de zon blootgesteld wordt. Daarom wordt geadviseerd zonlicht (ultraviolette straling) op de huid zoveel mogelijk te vermijden en regelmatig uw huid te laten controleren.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

- Azathioprine heeft geen invloed op de vruchtbaarheid.
- Azathioprine tijdens de zwangerschap wordt ontraden. In zeldzame gevallen kan de behandeling met het medicijn worden voortgezet.
- Overweegt u een zwangerschap overleg dan eerst met uw behandelend longarts.
- Azathioprine gaat over in de borstvoeding, tijdens de behandeling mag geen borstvoeding worden gegeven.
- Een vruchtbare vrouw of man dient adequate anticonceptieve maatregelen te nemen gedurende de therapie en nog ten minste 3 maanden erna.
- Azathioprine kan de werking van voorbehoedmiddelen geplaatst in de baarmoeder (spiraaltje) verminderen.

Gebruik van Azathioprine samen met andere medicijnen

Bepaalde medicijnen kunnen bij gelijktijdig gebruik de bloedspiegels van azathioprine en/of sommige bijwerkingen van het middel beïnvloeden. Informeer daarom altijd uw arts, tandarts of apotheker welke medicijnen u gebruikt of kort geleden heeft gebruikt. Dit geldt ook voor medicijnen die u zonder recept kunt verkrijgen.

Azathioprine

Enkele veel voorkomende medicijnen waarbij wisselwerkingen optreden:

- Gebruik azathioprine niet samen met een kuur om allergie te behandelen.
- Azathioprine kan de werking van de bloedverdunners zoals acenocoumarol en fenprocoumon verminderen. Meld de trombosedienst dat u azathioprine bent gaan gebruiken. Ook als u stopt met het gebruik of als de dosering azathioprine anders wordt, moet u dit melden.
- Spierverslappende middelen (o.a tijdens narcose gebruikt)
- Azathioprine kan samen met onderstaande medicijnen worden gebruikt, maar de arts kan de dosering aanpassen;
  - Medicijnen tegen jicht (allopurinol en febuxostat), kan de werking en bijwerkingen van azathioprine verhogen. De arts zal de dosering van azathioprine daarom verlagen. Als u toch last krijgt van keelpijn en koorts, moet u contact met uw arts opnemen, misschien is de dosis toch te hoog.
  - Ribavirine, een medicijn bij Hepatitis C, ook hierbij moet de dosering meestal aangepast worden.

Gebruik Azathioprine niet bij:

- Overgevoeligheid voor azathioprine, 6-mercaptopurine (een afgeleide van azathioprine) of voor één van de hulpstoffen in de tablet
- Ernstige infecties
- Ernstig verstoorde lever-, nier- of beenmergwerking
- Een ontsteking van de alvleesklier
- Toediening van een levend vaccin, zoals het TBC-, pokken- of gele koortsvaccin.
- Te lage bloedwaarden (te weinig bloedcellen). Er is dan een grotere kans op infecties, bloedingen of bloedarmoede.
- Als u of uw partner zwanger wilt worden.
- Lesch Nyhan syndroom, dit is een zeldzame aangeboren stofwisselingsziekte.

Overige vaccinaties

- De griepvaccinatie (griep prik) is mogelijk.
- We adviseren om overige vaccinaties eerst met uw huisarts of longarts te overleggen.

Controles

Door regelmatig bloed te onderzoeken, kunnen stoornissen in de werking van de lever en in de aanmaak van het bloed vroegtijdig worden opgespoord. Houdt u zich daarom goed aan de afspraken voor controle. De eerste periode moet u meestal na 2 en 6 weken bloed laten prikken na het starten van de medicatie. Hierna vinden de controles minder vaak plaats. Wij verzoeken u om ZELF ongeveer 3 dagen na het prikken te bellen of te mailen met de specialistisch verpleegkundige voor de uitslagen.

Bij een afwijkende bloedsuitslag kan de dosering eventueel aangepast worden.

Wat kunt u doen?

Neem direct contact op met de longarts of verpleegkundig consulent bij:

- kortademigheid of veel hoesten
- erge keelpijn in combinatie met koorts
- herhaaldelijk bloedneuzen of blauwe plekken
- infecties